

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 5.

Unul dintre cei mulți.

(R. Ș.) Ființa noastră ca *neam* o alcătuiesc însușirile, bune și rele, moștenite din strămoși. Ca cetățeni ai țării, la propășire și văzăm ajungem însă numai în măsura în care ne vom ști *apăra drepturile* și a lupta pentru drepturi ce ni-se mai cuvin, precum atâră țaria noastră ca *neam* și dela sâr-guința și înțelepciunea în *chiver-nisirea avutului nostru*. Putem fi toți oameni aleși, cu virtuți, cu dragoste pentru *neam*, cu credință către cele sfinte, muncitori și pașnici: dacă nu vom avea tărie în luptă, dacă nu vom ști jertfi și mai ales dacă nu vom ști să *păstrăm ce avem*, fie bogăție sufletească, fie pământească, — ne prăpădim cu zile!

Am avut prilej să arătăm adesea scăderi cari ne slăbesc și sărăcesc. Două sunt mai ales aceste scăderi. Întâi: peste ochii multora s'asează o ceață *când e vremea de luptă pentru drepturile cetățenești*, încât nu știu face deosebire între *frate* și *străin*, nu vor să înțeleagă, că străinul care le dă bani și băutură pentru *vor*, nici la comitat nici în dietă nu se duce pentru a slugi *românilor*, ci să-și facă trebșoarele sale. Astfel am ajuns, ca în loc să avem în dietă cel puțin *cincizeci* deputați români, câți s'ar cuveni să fie după numărul cercurilor și voturilor noastre, abia cu mare greutate am ales *cincisprezece*, — iar în comitatele locuite numai de români, soarta noastră nu e în mâinile noastre, ci a căzut pe noi urgia cerului să alegem străini de *neamul nostru*, cari ne joacă cum le place.

A doua scădere: unii dintre noi și acum au mai multă încredere în așezămintele străine, decât în cele românești. Nu s'au decît puține zile, de când auzirăm, de pildă, despre jalea unor frați din Secusgiu, cari în loc să meargă cu banii lor la o bancă românească, s'au dus la Varjas, la o bancă ungurească. Și ce au pățit? Directorul acelei bănci a mâncat toți banii și au pierdut și românii noștri 40.000 cor.

Sunt adecă unii români bătuți la cap, cărora li-se pare a fi mai mare cinste să dea mâna cu »domnul« *străin: fratele său, ajuns și el prin învățătură și hărnicie domn, nu i-se pare destul domn!*

În chipul acesta au ajuns satele române adăpost pentru câți Vântură-Țară toți, în felul acesta cercurile românești au ajuns să aleagă deputați pe niște unguri și jidovi cari în dietă strigă mai tare împotriva noastră.

Dar s'a întâmplat zilele acestea niște lucruri, cari — așa credem — vor desmetici până și pe românii cei mai încălciți la minte.

E vorba de *Kardos Árpád*, cel care astătoamnă voia cu sâla să se facă deputat la

Beiuș. S'a descoperit anume, că acest Kardos este *un hoț* cum nu s'a mai ivit în Țara Ungurească. Cu o îndrăzneală fără margini și cu o viclenie fără seamăn el a întemeiat în Budapesta o bancă și bătându-și joc de bunacredința oamenilor, cu o nerușinare scârboasă, de ani de zile *trădă domnește din banii furați!* A mâncat nu numai sutele de mii ale celor pe cari izbutise a și-i face tovarăși la bancă, ci până și banii nenorociților cari ani de zile au lucrat în America și întorcându-se acasă, au căzut în mreaja lui Kardos. Prin oamenii săi, Kardos îi prindea în gară, și-i cumpenea să-și dea banii în păstrarea băncii sale, făgăduindu-le camătă mare.

În altă parte a »*Tribunei*« *dăm amănunte despre hoțiile acestei bande, căci trebuie să arătăm: Kardos Árpád nu jefuia singur, ci lucra având alături de el pe tatăl-său, odinioară Poldi Kohn, și pe cei trei frați, unul mai mișel ca altul.*

Acî vrem să atragem luarea aminte, mai ales a plugarilor români, asupra unui singur lucru: *Kardos Árpád e numai unul dintre cei mulți!* Nu unul, ci mulți de pănura lui, au umblat printre români și prin bani au reușit să se aleagă deputați. Să luăm numai cazul dela Beiuș. Barta Ferencz nu s'a ales oare cheltuind din greu? Și s'a dus el în casa țării să ceară drepturi și să apere pe ceice l-au ales? Nu, ci deputăția i-a fost scară ca să ajungă la slujbă bănoasă. Și pe Kardos Árpád cine l-a adus la Beiuș, aproape cu sila, că nici ungurii de p'acolo nu-l voiau?!

Barta Ferencz l-a adus și încă cu aspră poruncă dela Kossuth Ferencz. Și l-o fi adus, iacășa, de dragul ochilor? Nu l-o fi scuturat la pungă? Iar fișpanul și ungurii din cerc l-or fi primit dacă nu venea *cu bani?* În banii aduși și-au pus adică nădejdea toți. Au crezut că românii *toți* sunt o turmă de mișei cari se vând. Nu-i vorba: s'au aflat sute de netrebniți și nenorociți, cari s'au dus ș'au votat pentru bani. Norocul nostru a fost însă că *cei mulți* nu s'au vândut, ci au votat după șoapta inimii. Cecece a fost nenorocul lui Kardos.

Dacă izbutea să se aleagă deputat, Kardos poate n'ar fi azi, cu tot *neamul*, în temniță, ci ar urmă să pungășească și să înșale în măsură mai mare, și anume, nu numai în Budapesta, ci și prin Bihor... Găseă el chipul cum să pună mâna pe păduri, băișaguri, cum să facă vre-o cale ferată, pentru a ajunge astfel la bani mulți. În privința asta sunt drumuri bătute, căci dintre deputații cari se aleg *cu bani*, nu e nici unul care după aceea să nu caute a se — *despăgubi!* Unde-i prostul, care să cheltuiască o avere întreagă pentru a se face *sluga* poporului?

Noi, românii, așa înțelegem adică lucrurile, și așa le înțelege toată lumea: *depu-*

tatul se duce în dietă să muncească, să lupte, să alerge pentru binele poporului. Mișei de pănura lui Kardos înțeleg însă altfel lucrurile. Pentru ei deputăția este puterea de a deschide toate ușile ministerelor, de a pătrunde la bănci și la toate afacerile bănoase, este haina sub care să ascundă înșelăciunile și hoțiile cele mai îndrăznețe. Nu-i de mult, de când se descoperiră hoțiile deputatului *Nessi Pál*, fugit în America, și alui *Udvardy*, care a mâncat și el banii dela banca din *Szombathely*, *vr'un jumătate de milion*, ș'acum e și el în America.

Să facem însă o deosebire. Ungurii și dacă aleg deputați de aceștia, nu și-au vândut drepturile naționale, căci cârma fiind în mâni ungurești, nu o să-i apase nimeni. Noi însă când pentru bani ne dăm votul unui astfel de mișel, *ne-am vândut nu numai sufletul, dar am vândut dreptul național, ne-am lipsit de un deputat care să ne apere în dietă și să lupte pentru binele nostru și al urmașilor noștri.*

Fie pildele acestea învăț pentru toți românii. Să înțelegem odată, că cine cu bani vine între noi și vrea să cumpere voturile noastre, acela nu poate avea gând curat și banii ori i-a furat, ori îi cheltuiește știind că i se întorc cu dobândă.

Că între unguri se găesc deputați ca Barta Ferencz, care pentrucă a fost avocat la banca lui Kardos s'a făcut luntre și punte pentru un hoț cum este Kardos Árpád; că oameni de aceștia nu se mulțumesc să aibă bancă, ci vor s'ajungă deputați, prieteni cu Kossuth și să facă legi, asta-i rușine pentru ei...

Pentru noi e însă datorie înaltă a ști să ne ferim de astfel de mișei.

Nici banii, nici credința sufletului să nu o dăm în paza acestor hoți de codru mare!

Bosniacii contra austro ungarilor. În ședința sa de Sâmbătă consiliul comunal al orașului Seralevo, în legătură cu noul statut ce și-a făcut, a declarat (cu 15 voturi contra 13) că cetățenii austro ungarici nu pot să aibă acolo drept de vot activ și pasiv, ci numai cei de origine din Bosnia. Se înțelege, guvernul nu va întâi această dispoziție. E caracteristic că ea s'a adus. Presa maghiară și austriacă o și comentează cu multă indignare. În consiliul comunal din Seralevo sunt: 12 muzulmani, 6 catolici, 6 ortodocși și 3 ovrei.

Primarul e muzulman, un vice-primar e catolic, altul ordocs.

Primarul Efendi Kulovici și-a și dat demisia. Sârbii (7) apoi 8 muzulmani și 1 ovreiu, au votat adică propunerea pe care primarul o combătuse.

Prieteni procedeză la fel. Se știe că parlamentul ungar n'a vrut să condoleze cu prilejul odiosului atentat dela Lissabona. Se scrie acum, că socialdemocrații (ovrei) și liberalii (tot ovrei) din consiliul orașului Vlenei au părăsit și ei Marți sala de ședințe când vice-primarul a propus să se exprime condolențe familiei regale portugheze.

Situația.

Budapesta, 11 Febr.

In chestia organizării.

Un nou *interview*, avut astăzi cu un excelent politician al nostru, arată că în cercurile noastre politice se recunoaște necesitatea unei organizări cât mai grabnice. Cel mai de frunte motiv, care ne îndeamnă a urgentă o mișcare în afară de parlament, bazată deja pe organizarea care se face, e *noua lege electorală*. Guvernul tănuiește într'atâta orice semne, cari ne ar putea orienta cât privește așa zisul »sufragiu universal«, în cât nu se știe absolut nimic despre el. Și tocmai în faptul acesta rezidă pericolul.

Cu tot pactul încheiat cu coroana ne putem ori când aștepta la o surprindere amară. Articolul din zilele acestea din »Budapesti Hirnap« apără ideea votului plural. Iar fiindcă votul acesta plural e cea mai periculoasă armă în mâna stăpânirii, putem presupune, aproape cu siguranță, că articolul din »Bud. Hirnap« e destul de fățiș pentruca să ne arete: favorabilă nu va fi noua lege electorală pentru noi. La aceasta ne putem pregăti înainte, să nu ne legăm în speranțe, ci să ne facem așa socoteala, încât nimic să nu ne surprindă.

Unei eventuale mișcării însă trebuie să opunem cea mai îndârjită rezistență. Iar punctul nostru de sprijin să fie de astădată, pe lângă lupta din parlament, și o întinsă acțiune externă. *Organizația* e menită, în privința aceasta să ne fie o armă puternică; ca partid organizat — roadele organizării le vedem la socialiști — vom putea opune rezistență cu mult mai mare decât prin niște simple adunări populare.

Ideile acestea predominază, dupăcum am putut vedea sonând opinia politicianilor noștri de frunte. În acest senz se lucrează și dela organizare se așteaptă noi roade în lupta noastră politică. Cât privește aducerea în discuție a noii legi electorale, nu se poate stabili nici aproximativ, când va fi, guvernul vine întâiu cu revizuirea, abia apoi urmează sufragiu universal. La primăvară, la vară sau la toamnă: nu se știe. Una însă: lupta să ne așteptăm, aceasta să o luăm aminte.

Se țin de promisiune?

Fostul ministru de Interne *Kristóffy* a făcut mai multe enunțuri interesante asupra sufragiului universal. Iată ce a zis:

Pactul legal între coroană și oamenii actualului guvern constă din opt puncte; se știe că punctul privitor la sufragiu universal e cel din urmă. Cât privește opinia, deja foarte răspân-

dită, că noua lege electorală numai sufragiu universal nu se va putea numi, fiindcă votul nu va fi nici universal, nici secret, nici după comune, pot să asigur că ministrul *Andrássy* înzadar ar voi să zădărnicească ceea ce a promis.

Se poate că guvernul ar voi să modifice, chiar să schimonosească radical proiectul. Se poate chiar că vrea să nu se mai țină de promisiune, dar *nu se poate*.

Cunosc în privința aceasta pe monarh; el va da sancțiunea prealabilă numai unui astfel de proiect, care corăspunde pactului încheiat. Iar pactul e clar; nu se poate interpreta decât într'un fel. Iar *dacă guvernul totuși ar încerca să facă altcum noua lege, va cădea*. Sufragiu universal însă totuși se va face. E posibil ca chiar alt partid să aducă sufragiu universal; partid însă pur kossuthist la nici un caz nu va obține puterea, fiindcă nici când monarhul nu va lăsa aceasta. Dacă actualul partid 48-ist se va transforma în *deklist*, atunci da.

Hotărîrea croaților.

Cât privește atitudinea croaților în delegații e de remarcat că au luat hotărîrea să *nu voteze budgetul comun*, — un nou semn al nemulțumirii lor. Luând însă în considerare situația materială rea a ofițerilor, nu vor opune nici o piedică ridicării lefilor ofițerilor.

Alarmă.

În urma știrilor alarmante, venite prin Londra, despre un apropiat războiu ruso-turc, dar mai ales în urma vorbirii de ieri din delegație a conțelului *Eszterházy*, care a atras atenția asupra pericolului macedonean, în cercurile politice maghiare domnește o viață agită. Primejdia ar fi fost produsă prin urgentarea Austro-Ungariei cât privește *linia Saloniki*, linie ferată pe care vrea să o construiască Austro-Ungaria. Ziarele de seara scriu în ton alarmat despre împrejurările acestea la aparență atât de gravă. Știrile trebuie primite însă cu multă rezervă.

Budapesta, 12 Febr.

Organele de frunte ale Austro-Ungariei, într'un ton foarte energic, resping acuzele presei franceze, mai ales a lui »*Le Temps*«, care se bucură deja de viitorul conflict între Austro-Ungaria și Rusia. »*Neue Freie Presse*« de astăzi are un articol de fond, în care caută să dovedească faptul, că prin construirea *liniei Saloniki*, Austro-Ungaria își afirmă numai drepturile, iar extenziunea

aceasta, de caracter economic-financiar numai, nu va să zică o provocare războinică din partea Austriei.

»*Pester Lloyd*« de azi spune și mai mult. Tratatul dela Berlin din 1878, — zice — și mai târziu, în 1897, convenția cu Rusia dela Mürzsteg asigură Austro-Ungariei dreptul de a ține ca zărmi și a zidi linii ferate militare în tot ținutul Mitroviței, în așa zisul »sandjac«, care se estinde până pe șesurile dela Salonik. Când Austro-Ungaria zidește linia ferată, care va trece prin »sandjac«, nu face altceva decât execută punctele, cari îi asigură acest drept. Articolul termină printr'o energică provocare la adresa Rusiei și Franței: Austro-Ungaria va ști să și afirme drepturile.

Antecedentele sunt cunoscute: ministrul de externe *Aehrenthal* a declarat membrilor delegației că Austria va lua măsuri reale pentru construirea liniei, care trece prin sandjac și asigură monarhiei, printr'o favorabilă legătură cu Marea Aegeică, un comerț, care să aducă mari câștiguri pieței austriace. În Orient. Intreaga presă franceză în frunte cu »*Le Temps*« a sârbit bucuroasă de știrea aceasta, să spună lumii: un războiu ruso-austriac e chestie de zile. »*Le Matin*« aduce și o cartă, în care se arată câmpul de operație al Rusiei și al Austriei.

Dacă informațiile presei franceze, cari spun că în fiecare moment se poate aștepta ruperea relațiilor diplomatice între Rusia și Austria, ar fi adevărate, din chestia liniei Saloniki într'adevăr s'ar putea naște un conflict serios european. Energia cu care însă presa austriacă apără ideea extenziunii economice a monarhiei în Orient, arată pe de o parte că Austria nu va ceda ușor unei eventuale provocări de a se retrage, pe de altă parte că, de sigur, *există un anumit pericol*, care impune Austro-Ungariei ținuta aceasta energică.

Cât privește ținuta Italiei față de conflictul de față, partea cea mai mare a presei italiene, chiar și »*Corriere della Serra*« desaproabă »politica agresivă« a Austriei. E semnificativ însă că presa rusească nu i nici decât alarmată, — fapt care se poate explica și favorabil și nefavorabil: sau într'adevăr Rusia nu e jaloasă de înaintarea Austriei, sau ținuta ziarelor rusești e — prefăcătorie.

Banul la monarh.

Azi dimineață banul *Rauch* a sosit la Budapesta. În cursul orelor de nainte de amiază el a conferat cu ministrul afacerilor croate *Jostpovich*; conferența a durat timp mai îndelungat. După amiază banul a plecat la Viena, unde va fi primit, în audiență, de monarh.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Curier științific.

Să bem vin?

De Pompiliu Robescu.

Se zice că »doctorii își schimbă dese ori părerile«. În adevăr, unele teorii, cari atât dată domneau în medicină, azi sunt uitate, disprețuite, luate în ris; curarisiri cari într'o vreme erau suverane pentru toate boalele, ca lăsarea de sânge și vizicătoarele, azi sunt aproape abandonate, ba dese ori chiar socotite ca rele. Supa, bulionul, care era socotită ca alimentul cel mai nutritiv, cel mai indispensabil, astăzi, citind teza doctorului Müller din Strasburg, poate fi socotită ca o otrăvă care intoxicează organismul în acest secol în care toți suferă de acid uric, pentru care, contrariu celor ce se credea în vechime, sucul de pătlăgele roșii în loc să-l facă să crească, lă face să scază.

Tot altfel și cu vinul: ideile s'au schimbat dese ori. Din timpuri memorabile, vinul era socotit ca o beutură dătătoare de forță, care permitea organismului de a învinge eforturi excesive în anume condițiuni, — această idee, a fost susținută și combătută de o mulțime de medici.

Dacă consultăm tratatele de igienă nu tocmai vechi, vedem că toți autorii, fără excepție, recunoșteau că vinul este necesar.

»Amestecând puțin vin cu apă, se face o băutură plăcută, nedăunătoare, foarte bună pentru potolirea setei«, scria *Buchez* în 1825.

»Vinul băut în doze moderate, este o beutură excelentă care este trebuincioasă atât omului sănătos, cât și celui bolnav« scria *Souberain* în 1846.

»Vinul este cea mai importantă și cea mai folositoare beutură fermentată când întrebuințarea lui este moderată, ba chiar cea mai puțin dăunătoare — în unele cazuri — chiar când se face abuz de vin« — zicea *Bouchardat* în 1866.

Această părere se conservă până acum 20 de ani, când începu să fie combătută de către igienisti. Atunci începură să zică, că vinul nu oferă nici un avantaj, ba dincontra este dăunător, că alcoolul ce conține vinul distruge sucul gastric din stomac (pepsina); că împiedică absorbția chilului în intestine; că alterează celulele ficatului, că deprimă presiunea arterială din inimă, că activitatea musculară slăbește, că funcțiunile cerebrale se fac mai greu, că psihicul suferă prin abolirea completă a personalității.

Carnele, falmosul miliardar american supranumit regele oțelului, zice în scrisoarea sa »*L'empire des affaires*«:

»Abstinenții valorează zece la sută mai mult decât cei ce beau. Eu îi prefer în toate ocupațiile«.

Nansen, în expediția ce a făcut la Polul Nord, nu a voit nici o picătură de alcool pe vapor, și în descrierea ce a făcut după aceea, susține că numai grație acestei abstenenți, s'au putut învinge toate dificultățile călătoriei.

Totuși, trebuie să recunoaștem că s'a confundat chestiunea vinului cu cea a alcoolurilor, — cari sunt două chestiuni cu totul diferite, — și că alcoolicii sunt mai ales beutori de rachuri, iar nu de vin.

Această nouă părere medicală, fără a micșora numărul beuturilor de rachiu, a speriat pe sobrii beutori de vin, cari au renunțat la el, cu toate că erau obișnuți cu el și nu le făcea nici un rău. Ca justificare a acestei păreri, se zice că impresiunea simțită de organismul nostru, nu este aceeași de acum 50 de ani, căci azi viața este mult mai laborioasă, supraactivitatea nervoasă mult mai mare și »cerebralismul« în care trăim face ca celulele noastre nervoase să supoarte mult mai greu substanțele topice.

Cui îi plăcea vinul, respectă foarte puțin această părere, care găsi și mai multă opoziție în acei cari aveau interese economice în desfăcerea vinului. În ultima criză vinicolă din Franța, se atribui medicilor mare parte din responsabilitate,

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pabar din apa amară **HORGONY** după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târgulă să se ceară lămurit apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: **Lóser János, Budapest.**

Războiu?

Acum în orele de seară s'a răspândit știrea că războiul în Balcani e iminent. Rusia și-ar fi rechemat ambasadorul din Viena. Aștept confirmarea sau desmintirea știrea, pe care vă voi da-o telefonic. Agitația e mare în cercurile politice.

„Dreptate“!

— Dela procesul de Luni, în Cluj. —

Galeria ascultătorilor e fixă. Aproape toți sunt universitari români pe cari dragostea cinstită l-a adus să fie martori la călcarea în picioare a libertății cuvântului!

Pe banca acuzaților, astăzi ocupă loc cu fața palidă, cu o privire melancolică de poet vizător un mândru ostaș din garda ce luptă cu bărbătească tărie pentru idealul marelui, de-a cărui jale... ne-au reposat și moșii și părinții...

E Iuliu V. Ioanoviciu, redactor la »Libertatea«, care răspunde astăzi pentru patru articole ce ar cuprinde »agitație«.

Cu capul răzimat în coaste, obosit și rece șede între viteji parcălabi ce-l păzesc ca pe un răufăcător.

Baronul Rudnyánszky, prezidentul curții cu jurați conduce dezbaterile. Autoritar și bătaios în sufletul său, vorbește violent, amenințând publicul cu scoaterea afară din sală prin străjile ce stau gata să dea asalt, dacă mai mișcă cineva... capul!

Se sortează jurații! Zimbând își ocupă locul fieștecare. Ei știu deja înainte ce o să răspundă.

Notarul cu voce slabă, cu ochi de jumătate închiși, citește articolele.

Toată lumea ascultă cu luare aminte, numai prezidentul și jurații zimbesc. Ei știu de ce...

»Calea spre mântuire peste Golgota duce« — e intitulat primul articol.

O alegorie în care poetul invoacă frumoasa zeiță ce e cultura românească să ne stea în ajutor acum când urgia dușmanului neîmpăcat de altă limbă și de altă lege s'a năpustit cu furie sălbatică să ne despoaie și de cele din urmă comori moștenite dela moși-strămoși — de limba și legea cărora pe spadă i-au jurat eternă credință falnicii înaintași.

Ascultătorii se mișcă, acuzatul ridică capul și în ochi i-se aprinde o flăcără ce mult însemnă pentru ceia ce o înțeleg!

Se citesc și celelalte! Al treilea un raport despre alegerea din Beiuș, luat din »Tribuna«, și

invinuit pentru preamărirea unui »criminal« ce ar fi părintele Lucaci! O apucătură, fiindcă delictul ăsta se pedepsește cu temniță ordinară dacă se dovedește.

Și dovezi la curtea cu jurați cine mai caută când e vorba de a înfunda în pușcărie pe un biet ziarist, ce și-a iubit neamul.

Obosit, cu accent de tristețe, dar hotărât, cu fruntea ridicată, acuzatul, la întrebare, primește răspunderea, de și nu e a scris toți articolele...

Procurorul.

Urmează cuvântarea procurorului Frits, care susține acuza pornind din axioma: »Nyelvében él a nemzet«. Atitudine impecabilă, cu gesturi nervoase, glas tare și fraze patriotice, ca din carte! Lipsă de icoane, de caracterizări; firește totală lipsa de sinceritate, de logică inerentă și reală. Și ce teorii fantastice! Cu deduceri false, chiar proaste unele voeste să documenteze că aici numai națiunea maghiară are drept de viață și orice părere contrară trebuie zugrumată cu toate mijloacele.

Vorbeste de noua lege școlară și afirmă teza ridicolă că aceea asigură învățătorului românesc venit mai mari ca celui maghiar, numește poporul român »parasit« ce trăiește din sângele ce l stoarce din unguri, slăbindu-l; apelează la simțământul juraților, și pe urmă, ne mai aflând alte fraze patriotice, îndestulit cu efectul vorbirii sale, se așează pe scaun.

Apărătorul.

Cu elocvență liniștită, foarte convingătoare, cu cuvinte ce lovesc și rămân, luând la vale cu o blândețe foarte crudă în fond pe bietul procuror, lămurește apărătorul dr. Cassiu Maniu din punctul său de vedere, discuția.

Vorbeste interesant cu un vădit accent de sinceritate, prezentând lupta cavalereste și delicat. Cercetează amănunțit articolele ce-l apără. Caută dovezi în ordinea lucrurilor concrete, dovedind o adâncă cunoaștere a subiectului și o cultură largă cu totul apuseană.

Arată pricina tuturor relelor și aduce dovezi că pe baza principiilor lansate de procuror un stat își pierde ființa lui adevărată și e o cutezanță a pretinde prerogative pe seama ungarilor în țera aceasta!

Înlătură veninoasele și stupidele invinuiți de »parasit« și pretinde satisfacție, ce l-a să dă apoi, nu bucuros, din partea prezidentului.

Cu aparat de știință înaltă aduce dovezi că articolele învinuitorii nu conțin nici urme de agitație fiindcă numai în ochii unui procuror poate fi delict și aceea când cineva își iubește limba și legea.

Cu cității luate din autori vechi și autori moderni, cu teze dogmatice ce zdrobesc, reduce la valoarea lor adevărată toate afirmările fantastice a bietului procuror, care se mișcă nervos și nu știe răspunde.

Jurații.

Curtea rămâne și acum rece, aproape indiferentă.

Se formulează întrebările și jurații se retrag pentru a hotărî soarta acuzatului care liniștit și nepăsător acum se uită cu ochi visători la sulita parcălabului din dreapta cum scipește în bătaia soarelui ce intră câte-odată pe fereastră!

După o constătuire mai lungă ei intră iar în sala de dezbateri și cel mai bătrân dintre ei ce-teste cu glas ascuțit hotărîrea lor, care declară de vinovat pe acuzatul!

Vinovat!

Un murmur se pornește în sânul ascultătorilor, acuzatul își ridică capul și jurații se retrag pentru a hotărî mărimea pedepsei. Câteva clipe numai. Ei au deja toate gata, nu trebuie să mai fie sfat.

Intră iar! Tăcere religioasă; toți ascultă cu luare aminte.

Osânda.

Prezidentul rostește osânda: un an și jumătate temniță ordinară și 1000 coroane amendă în bani.

La temniță!

Acuzatul se scoală și după ce a anunțat recurs de nulitate, între sulțile parcălabilor se depărtează cu pași rari către lăcașul umed și rece urmat de dragostea și recunoștința neamului pentru care suferă...

...Pe drumul ce duce către calvar, drag tovarăș de muncă, îți dorim tărie în clipe de suferință și în momentele duioase, când lacrimi îți-or brăzda fața albă, când plânsul îți va fi mângăierea, totdeauna îți adă aminte de cuvintele pentru cari astăzi ai răspuns de pe banca acuzaților: »Calea spre mântuire peste Golgota duce«...

Cluj.

Liviu I. Dan.

Din România.

Reforma militară. Serviciul de doi ani, care s'a dovedit a fi din toate punctele de vedere o necesitate de seamă pentru armata noastră, va fi printre primele reforme, cari vor lua ființă în anul acesta.

Înstituirea serviciului de doi ani, va avea de urmare imediată schimbarea întregii instrucțiuni a trupelor cași reorganizarea radicală a corpului

și Sindicatul comercianților de vin din Lion, trimise Camerei și Senatului o petiție, protestând »contra campaniei antinaționale a medicilor și a abstinențelor«. Ba chiar în parlament, deputatul Chaumet, în ședința dela 7 Iulie 1907, a zis: »Nu trebuie să ascultăm pe doctori, cari prescriu bolnavilor să bea ape minerale, în detrimentul vinului«.

»Adevărata floxeră — adaogă în aceiaș ședință deputatul Lasies — sunt doctorii«.

Marele igienist francez Duclaux, cu toate că toți colegii lui s'au scandalizat, a zis: »Să lăsăm pe beutorii de apă să se mulțumească cu acest lichid și să nu turburăm liniștea moderaților beutorii de vin«.

O întrebare s'a pus la 173 medici francezi, anume: »Vinul natural, beut în cantitate de aproape un litru pe zi, este folositor, dăunător sau indiferent?« Dintre acești 173 medici, 18 răspunseră că este dăunător, 46 că este indiferent, și 111 că este necesar. Printre acești din urmă, se socotesc cele mai celebre persoane ale științei medicale franceze: Duplay, Tillaux, Dieulafoy, Huchard, Pozzi, Brouardel etc.

Societatea de medicină din Paris, în ședința sa dela 22 Iunie 1907, a însărcinat pe doctorul Dignat să studieze chestiunea vinului din punct de vedere igienic și medical.

Doctorul Dignat, în raportul său, combate opiniunea colegilor săi cari condamnau întrebuințarea vinului atât de copii cât și de adulți. După ce descrie compoziția chimică a vinului, calitățile lui diverse, culoare în raport cu conținutul, bogăția în alcool, aciditatea și falsificarea vinului, doctorul vorbește în raportul său despre efectele fiziologice ale vinului.

Vinul, scrie el, trebuie socotit ca un aliment, căci conține substanțe necesare nutrițiunii: prin apa și sărurile sale furnizează organismului materiile minerale trebuincioase; prin zahărul și alcoolul ce conține dă corpului hidrații de carbon și are proprietăți stimulante; prin substanțele azotate ce are, asigură țeseturilor puterți reparatoare. Beut în doze mici, activează circulația, dă o plăcută senzație de căldură, reanimează toate funcțiunile, și cu foarte multe probabilități are chiar proprietăți antiseptice. În adevăr că, doctorii Sabaréz și Marcandier au publicat în »Annales de l'Institut Pasteur« în numărul din Aprilie 1907 un studiu, prin care arată că bacilul tifusului pus în vin moare după două ore.

Cel mai nimerit vin, pentru usagiul zilnic, nu trebuie să fie mai vechi de un an, să fie bine colorat și să conție cam 10 la sută de alcool.

Cum trebuie beut? Toți igienisții sunt de acord, că trebuie, beut cu apă.

Cât trebuie să bem? Este greu să determinăm cantitatea, căci trebuie să ținem cont de etate, de sex, de felul ocupațiilor, de condițiile climatice, de calitatea vinului.

Deoarece fiziologii zic că alcoolul este inofensiv când se ia în cantitate de un centimetru cubic pentru fiecare kilogram de greutatea corpului, astfel o jumătate de litru de vin pe zi, sau puțin mai mult, nu este o cantitate exagerată pentru indivizi adulți, bine constituiți, cu ocupațiuni cari li fac să facă eforturi fizice, cantitate ce, naturalmente, trebuie redusă pentru copii, pentru bătrâni, pentru femei.

Este de preferit vinul alb sau roșu? Este drept, că pentru a prețui calitățile igienice ale unui vin nu ajunge să-l cunoaștem numai culoarea, iar în general nu trebuie să uităm că vinul alb conține o mai mare cantitate de săruri, cari se suportă foarte greu de către stomac, când depășesc o oare care limită.

Copiii pot să bea vin? (Se înțelege că este vorba de copiii cari au ajuns la vârsta că pot mânca aproape tot ce mănâncă adulții). Este o părere generală, specialmente în clasele cele mai înalte ale societății de azi, că vinul face rău copiilor, pe când dincontră, nu este nici o rațiune de ordin fiziologic, care să justifice interzicerea lui; ba dincontră, pentru copiii bine constituiți, vinul cu apă este o beutură recomandată.

RÉTAY și BENEDEK,

atelier artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

ofițerilor. Serviciul sub-ofițerilor, atât de util în special instrucțiunii soldaților, va fi complet modificat, dându-i-se pe cât se va putea mai bine importanța reclamată de misiunea acestui corp de sub-ofițeri. Pozițiunea lor va fi simțitor ameliorată, mărindu-li-se quantumul reangajării și cu modul acesta făcându-se reangajarea mai atractivă.

Trupa cu schimbul, a cărei insuficiență e de atâta vreme constatată, va fi, după toate probabilitățile, suprimată.

În acest scop se va crea de fiecare regiment câte 3 batalioane permanente.

După cum se știe, permanentizarea infanteriei eră una din chestiunile de existență ale tinerei noastre armate și realizarea ei înseamnă înainte de toate occidentalizarea armatei române.

Alegere. Dl. Constantin I. Brătianu, deputat, a fost ales director al Creditului fonciar rural. Alegerea aceasta a făcut o foarte bună impresie: dl. Constantin Brătianu este un bărbat cu înalte studii, și cu o reputație binemeritată între economiștii și financieri țării.

Pentru preoți și învățători. Printre modificările aduse de comitetul delegaților camerei la proiectul Casei Rurale este și dispoziția după care preoții și învățătorii vor putea cumpăra pământ prin mijlocirea acestei instituții.

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Poporul românesc respinge ajutorul de stat.

Șiria.

Fruntașa comună Șiria, dupăcum eră de prevăzut a ridicat și ea plata învățătorilor, dupăcum prescrie legea și astfel nici una din școalele sale nu va ajunge în mâni străine.

Laudă șirienilor.

Bujor.

Între comunele, cari au ridicat salariul învățătorilor la minimul prescris de lege e și comuna Bujor, tractul Făgetului, al cărei comitet parohial în ședința sa din 19 Ianuarie a. c. cu mare și rară însuflețire a ridicat salariul precum și sinodul parohial care s'a ținut la 20 Ianuarie c. a primit concluzul comitetului și cu aclamațiune s'a alăturat la acel conclus.

Vinul, atât de necesar omului sănătos, în unele cazuri de maladie devine dăunător. Astfel, el este contraindicat în boalele de stomac cu aciditate, în boalele ficatului sau ale rinichiului. Artriciți, cardiicii, nervoșii, trebuiesc să fie foarte moderați; mai mult încă, ceice sufer de reumatism acut. Celor ce sunt predispuși la calcule renale (piatră) sau calcule hepatice (piatră la ficat) nu trebuie permis decât întrebuintarea vinului cu multă apă; acelaș lucru pentru cei predispuși la boli de piele. Ceice sufer de gută trebuie să fie foarte prudenți; diabeticii nu trebuie să bea vinuri dulci, pe celelalte le poate bea cu multă rezervă.

Vinul a fost întrebuintat ca medicament fie în stare naturală, fie amestecat cu alte substanțe.

Vinul aromatic, înainte de a se cunoaște anti-septicele, se întrebuintă pentru spălarea rănilor. Vinul cald, cu zahăr, se dă bolnavilor pentru a le stimula organismul și a ajuta sudoarea; vinul se dă ca tonic bolnavilor de tifos, după baie, după operații chirurgicale etc.

În rezumat: putem, trebuie să bem vin, în afară de oarecari cazuri de boală sau când organismul nu-l tolerează. Bând un pahar, două de vin pe zi, nu ne scurtăm firul vieții, mai ales dacă se bea vin bun. Cantitățile mari însă con-

Kardos Árpád.

Privitor la marile hoții săvârșite de banca Kardos — tatăl cu patru fii, cu ginerele și fata — se scrie din Budapesta că după ce au fost întemnițați, hoții au fost ascultați la poliție. Se înțelege, ei tăgăduiesc. Sunt însă dovezi că ei au mâncat peste 500.000 de cor. din banii nenorociților ajunși pe mâna lor.

Iată amănunte despre acest vestit ticălos.

Kardos înșelând la Beiuș.

Kardos Árpád i-a înșelat și pe beiușeni, când a candidat în cerc.

Conducătorii partidului kossuthist din cerc s'au împotrivit la candidarea lui Kardos, dar Barta Ferencz i-a înduplecat să-l primească de candidat în lipsa unuia mai bun. Atunci Kardos a plecat la Beiuș și i-a arătat prezidentului partidului independist, lui Szigetközi János libelul de depuneri în valoare de 10.000 cor. dela cassa de păstrare »Ferenc és József-városee, și îi spuse că banii cari sunt destinați pentru alegeri, nu-l poate ridica fără abdicare. Szigetközi i-a dat lui Kardos 6400 cor., care sumă asemenea e perdută acum. Directorul de bancă i-a promis lui Szigetközi, că cele 3 mil de cor., depuse lângă petiție pentru cheltuielile anchetei, le cedează lui; acum a ieșit la iveală că această sumă e însă pe numele propriului lui cumnat, a lui Alszegei Kálmán. Alszegei s'a învoit pentru 1500 cor. să cedeze 3 mii de cor. lui Szigetközi.

În Beiuș e mare indignare contra lui Barta Ferenc, se zice că fiind el avocatul băncii lui Kardos, a trebuit să știe despre afacerile directorului!

Pungașul păcălit.

Kardos a risipit la alegere 60.000 de coroane. Din acești bani a dat câte cincizeci coroane diurne la cincizeci de corteși pe cari i-a dus cu sine. Acești oameni au fost adunați de către agenți, cari au spus lui Kardos că ei cunosc stările din Beiuș și sunt în legături strânse cu locuitorii, mai ales cu votanții.

Când Kardos a plecat din Budapesta cu corteșii la Beiuș, pe corteșul Wallaner fost cojocar în Kispest, l-au arestat în gară, fiindcă poliția din Szolnok îl curentase pentru înșelătorie. În Beiuș jandarmii au arestat încă pe alți doi corteși pe cari îi urmăreau pentru jaf. A ieșit la iveală că cel mai mulți corteși nu fuseseră încă în Beiuș și așa nu li-s'a putut lua folosul.

Când a aflat Kardos despre aceasta era furios.

duc la prosteală, la degenerescența organismului; dar, pentru a combate abuzul, nu trebuie să condamnăm uzul.

Roma, Ianuarie 1908.

POEZII POPORALE.

Culese de: *Alexandru David* învățător în *Șardulunguresc* (îngă Cluj).

De-ar fi bine ca 'n trei zile,
M'aș mărita 'n toată ziua,
Dacă văd năravu 'n casă,
Va mai fi dracu mireasă.

Copiliță tinerea
Nu sili să te măriți,
Măritatu nu i noroc,
Că bărbatu-i sbiciu de foc;
Măritatu nu-l tihneală,
Că bărbatu-l sbiciu de pară.

Doamne bate ce-al de-abate,
Bate oameni de pe sate
Și nu bate fetele,
Bătute-s săracele
Și de lună și de soare
Pe tot ciuful să-l insoare.

Dar numai după aceea a urmat răul cel mai mare. În Beiuș Kardos a făcut contract cu un corteș gălăgios anume Hajdu, că în preț de cincisprezece mii de coroane, îl aduce două sute cincizeci de alegători. În ziua alegerii Hajdu nu i-a putut aduce decât 23 de alegători. Când Kardos l-a luat la întrebări și i-a cerut socoteala, acesta răspuns, că a dat de cap 800 coroane, căci aceștia când au aflat că Kardos marele bancher din Pesta e candidatul, au urcat dela 100 la 800 coroane votul.

Kardos când a aflat asta era să leșine de furie! Hajdu atunci i-a arătat chitanțele dela cei 23 de alegători, la ce Kardos a răspuns că sunt falsificate.

Atunci se înfurie Hajdu și îi dădu una cu băta lui Kardos, din asta se încierară la bătaie până a trebuit să vină jandarmii să-i despartă. Kardos numai după alegere a aflat că Hajdu a dat alegătorilor numai câte 200 cor. și chitanțele le-a făcut pentru câte 800 cor. Și așa a pus la buzunar peste 10.000 cor.

Plan vechiu.

Dupăcum a putut descoperi sfetnicul de poliție Stefkovics, familia Kardos deja la întemeierea băncii s'a pornit spre înșelăciune. Din cercetarea cărților s'a aflat până acum, dovezi că au mâncat 500.000 cor. Mai mult păgubesc baronul Perényi, care intrase ca secretar la bancă, apoi contele Török și familia Vécsey.

Căpitanul de poliție a ascultat ieri și pe nevasta lui Kardos Árpád. Sunt adică bănuțeli că ea a pus mâna pe 400—400 mii coroane al *lă-sământului Kárpáti János*. Nevasta și soacra lui Kardos Árpád grijiseră înainte de moarte pe Kárpáti, care eră putred de bogat, dar după moarte nu s'a mai găsit nici un ban.

Până și banii servitoarei sale Nemcsik Zsuzsana (200 cor.) i-a mâncat Kardos.

Din Bihor.

Despărțământul orădan al »Astrei«. Duminica trecută a ținut în trei colțuri ale Bihorului prelegeri populare, în Fecetău, Popești și Geplu. În Fecetău a ținut membrul în comitet protopopol Alexandru Munteanu, în Geplu Vasile Babi și N. Sibianu. Raport amănunțit despre decursul acestor prelegeri încă n'avem. Știm însă că la Geplu a succes foarte bine, unde prelegerile practice ale dlor V. Babi și N. Sibianu au fost ascultate cu multă plăcere de către un frumos număr de țărani.

Mă dusei pe ulicioare,
Ca și uliul printre cloare,
Unde fete se 'ntâlnesc,
Tot de mine vorovesc,
Vorovească, că nu-mi pasă,
Că-s tânără și frumoasă.

Satu-acesta i sat pustiu,
Vită mândră, să nu îți;
Om frumos să nu mai fi,
Vita mândră se deoache
Omu frumos pică 'n păcate.

Mână bade boli bine,
Nu ținea ochii la mine,
Ochii mei is ochișel
Ș'or celui boii tăi
Și pe tine lângă ei.

Am avut o cărărușă
Până la mândra la ușă,
Nu știu cine ce-o gândit
Cărărușa mi a 'ngrădit.
Nu știu cine ce gândește
Cărărușa mi-o 'ngrădește.

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

pictor de firme de embleme de biserică și auritor,
Marosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Insemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimite desemnuri porto-franco.

Cu distincție stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

La Popești au fost d-nii dr. Aurel Lazar, dr. Cornel Bulc și Iosif Tărău.

Cu cât străbatem mai multe sate și cu cât cunoaștem mai bine oamenii din aceste părți mărășene ale Bihorului (cercul Marghitei) cu atât mai mare se întărește în noi nădejdea, că acești fii ai neamului românesc pierduți au fost și s'au aflat morți au fost și au înviat.

De mult nu ne a fost dată să vedem înaintea noastră atâta suflet românesc ca la adunarea din Popești. Școala unde s'a ținut prelegerea a fost umplută de oameni în înțelesul strâns al cuvântului un ac de ai fi aruncat sus, în carne vie ar fi picat. Asemenea a fost și în tindă și în ambli și pe la toate ferestrele multime de ascultători, capete peste capete. Mulțumită vrednicului părinte Vasile Tamaș, care ne a făcut toate înleznările și a vestit în toate părțile, să se adune cât de mulți.

Și când a început direct, desp. dr. Aurel Lazar vorbirea despre ținta ce o urmăim, această mare de oameni, care la început a păstrat o tăcere și o liniște adâncă, de care numai înaintea sfântului altar poți observa încetul cu încetul, după cum para focului sfânt al dragostei de neam rupită din suflitul vorbitorului, a încălzit și înfierbântat sufletele ascultătorilor, aceasta mare de oameni, a început a fierbe, erumpând în strigăte aprobatoare, continuându-se aceste exclamări aprobatoare în vremea prelegerii ținută de dl. Iosif Tărău, cât și a propunerii dlui dr. Cornel Bulc despre înființarea bibliotecii populare și a agenției.

Bravul țaran Florian Andrișcă din Varviz, a ținut să mulțumească în numele țaranilor din Varviz, — căci zicea cu mândrie, suntem peste 50 aici dlui — pentru bunele învățături ce li s'a dat să audă.

Ținem să exprimăm și de astădată mulțumirile noastre preoților A. Mărcuș și M. Giurău, cari au venit cu mult popor din jur. Trebuie să amintim apoi, că am observat o legătură mai strânsă între conducătorii firești din aceste părți decât prin cele de până acum, semne cari ne-au înveselit mult, și care lucru trebuie că și va da rodul îmbucurător, la cea dintâie manifestare.

Nădăjdul că și în celelalte sate vom putea constata asemenea lucruri bune.

Din Portugalia.

Ce istorisește regina văduvă Amalia. — Despre noul rege. — Ce scriu ziarele? —

Unui ziarist, regina văduvă Amalia i-a spus următoarele:

— Când am acoperit pe moștenitorul de tron cu mantaua mea, ca să-l feresc de primejdie, am observat că un om își ținește arma asupra mea. Lângă mine, între perinele trăsorei, zăcea mort soțul meu și m'am hotărât să-l scap cel puțin pe fiul meu chiar și cu prețul vieții mele; dar în momentul acesta căzu și el mort. După acestea datorința mea e de tot clară. Trăiesc numai pentru fiul meu Emanuel, care așa zicând e încă copil și are trebuință de ajutorul și sfaturile mamei sale. Dela mine va învăța totdeauna numai iubirea de patrie, datorințele față de poporul lui și respectarea legilor. Sunt sigură că toți îl vor iubi. Emanuel e serios, diligenț, e gata totdeauna a face binele și se nizește de pe acum să corespundă deplin datorințelor ce i se impun. Azi d. e. s'a sfătuit două ore cu ministrul președinte. A amintit numai două lucruri mici, cari îl caracterizează între altele a zis cătră ministru președinte. »Din zici că oamenii trebuie să cârmuiți cu mâna de fer îmbrăcată în mănușe de catifea. Eu însă cred, că până când se poate și mâna trebuie să fie moale ca o catifea. Marinarii, cari au fost expulzați în anul 1906 se pot rechemă fără nici o primejdie. Dacă cineva ajunge așa de tinar ca mine pe tron, atunci prima lui datorie e lertarea.

Datorința noastră pe de altă parte culminează într'aceea, ca să creem înțelegerea între partide. Sunt gata să-ți urmez sfaturile, dacă ele se referă la împlinirea cererilor îndreptățite ale poporului meu. Dacă guvernarea mea își va perde popularitatea, atunci și mie îmi va fi cu neputință să apar în public, în fața poporului meu.

Manuel II. Întâiul fapt prin care noul rege și a câștigat dragostea poporului, a fost o scri-

soare adresată primului ministru, în care făcea cunoscut că nu va primi nici o altă sumă de bani, care n'ar fi înscrisă în lista civilă. Această scrisoare pe care o publicăm mai jos, a fost în măsură să întărească coroana mai bine decât toate legile din lume. Se zice că ea ar fi fost scrisă de însuși regele fără consultația vre-unui ministru.

Scrisoarea iată-o:

Dle președinte al consiliului,

»In baza articolului 8 din constituție, Corfezele trebuind să fixeze, la începutul fiecărei noi domnii, lista civilă a regelui; dorința mea, fiindcă parlamentul să fie liber de a da o soluție acestei chestiuni, am hotărât ca administrația casei regale să nu se folosească de nici o resursă care nu ar fi fost votată de parlament.

Credeți-mă totdeauna prietenul D-voastră,
Manuel.

Scrisoarea regelui este comentată în mod favorabil de întreaga presă portugheză. Ziarul conservator »Novidades« scrie în această privință următoarele:

»Majestatea sa și-a câștigat dreptul la aspirațiile dominante ale poporului. El a șters cu un burete, un trecut care ne place să credem că n'are să mai vină niciodată.

Un alt ziar conservator »Noticias« scrie:

»Scrisoarea trebuie să ne inspire respect, nu numai din cauza spiritului în care a fost scrisă, dar din cauza simplității și concesiunii ei.

Organul progresiștilor »Correlo de Noite« zice:

»Scrisoarea cu care tinarul rege și-a inaugurat în mod nobil misiunea sa de rege constituțional, rămâne un document istoric și foarte eloquent.

Progresiștii disidenți încă sunt favorabili noului rege. Iată ce scrie organul lor »O Dia«:

»Aplaudăm fără rezervă spiritul acestei scrisori cu care tinarul rege și-a inaugurat în mod nobil misiunea sa de rege constituțional.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Februarie n. 1908.

— Trei-lerari, ziua aniversară a 5-a a alegerii P. S. Sale Dlui Episcop diecezan la scaunul episcopesc al Aradului s'a sărbătorit prin recepțiuni în aula episcopescă.

După săvârșirea serviciului divin al sf. liturgiei în biserica catedrală, la care a pontificat protosincelul P. C. Sa R. Ciorogariu însoțit de preoții Tr. Vătan, G. Bodea, diaconii N. Mihulin și Aurel Ciorogariu, acest din urmă nou sfințit, — P. S. Sa, întors la reședință dela biserică, a primit deputațiunile credincioșilor cari veneau să-i aducă urările de bine în ordinea ce urmează.

Funcționarii consistoriali sub conducerea P. On. George Popovici referent bisericesc. Credincioșii din Arad, conduși de protopopul P. On. D. V. Beleş, profesorii seminariali sub conducerea directorului R. Ciorogariu și elevii seminariali, prin o grupă de elevi din amândouă despărțămintele, teologic și pedagogic.

S'au adresat P. S. Sale cuvinte calde de recunoștință și devotament, iar P. S. Sa a asigurat pe ceice s'au grăbit a-i aduce omagii, de iubirea sa părintească, sfătuindu-i ca în cadrele misiunii și datorințelor lor, să contribuie la alipirea poporului bisericesc și școala sa și de tradițiuni, pentru luminarea și consolidarea neamului în credința sa strămoșească și pentru înaintarea poporului, pe calea progresului.

— Faptă vrednică. Valorosul preot Dimitrie Popovici din marea comună Cermelu, nu încetează un moment de a dovedi prin fapte dragostea și iubirea de față de sf. Biserică și de

neamul său. De când își păstorește turma sa din această comună, n'a fost an să nu-și arate prin fapte vrednicia lui, așa și în anul acesta în ziua de Anul-nou a depus jertfă pe altarul credinței noastre strămoșești dăruind 500 coroane. Fapta aceasta măreață a susnumitului preot pe dată a fost imitată de fruntașul parohian Marian Săbău Precup dăruind și al sf. Biserici 40 cor.

Să dea bunul D-zeu, că astfel de parohieni să aibă biserica noastră și mai mulți; iar dăruitorilor preabunul D-zeu să le răsplătească îmbelșugat jertfele aduse pe altarul Său.

— »Iredentismul nostru«, — articolul apărut sub acest titlu în »Tribuna« dela 8 c. îl reproduce »Viitorul« dela 30 Ianuarie v. făcându-l o măgulitoare introducere.

»Tulipanul« în Cacova. Ni-se scrie: În Cacova (Banat) este un »Leseverein«. Acest »Leseverein« are de membri inteligenți români din Cacova și câțiva țărani, apoi străini jidani, nemți și unguri. Caracterul pestriț a făcut ca mulți să fie cu rezervă față de această reuniune de cetire.

Și nu s'au înșelat căci președintele — un ungur — în ședința din 10 Febr. c. prezintă un apel către comitet rugându-l să-l sprijinească a adună lucruri de mână și țesături dela țărani pentru a ajuta expoziția aranjată de »Tulipán szövetés«-ul din Lugoj. Și conducătorii firești ai poporului din Cacova s'au angajat la aceasta și după ei câțiva țărani fruntași membri în comitetul »Casinei«.

Apoi stăm rău... ba foarte rău.

Noi românii trebuie să ne desfacem căci ori cât de frumoase vor fi țesăturile noastre, ele totuși vor fi țesute de »valahi puturoși«. Sunt atâtea dovezi și noi tot nu învățăm?

— Instalare. Ni-se scrie: Ziua de 9 Febr. n. a fost o zi însemnată pentru parohia din Sibiu, suburbiul Iosefin, căci în acea zi s'a făcut instalarea solemnă a noului paroh Ioan Baptist Boiu.

Duminecă dimineața membrii comitetului parohial și alți fruntași s'au prezentat la casa proprie a noului paroh, strada Măcelarilor. și de aci l-au petrecut cu frumos convoi de trăsuri la biserică. Trăsura în care ședeă părintele Boiu însoțit de asesorul Voilean, eră trasă de patru cai albi. La biserică așteptă multime de popor îmbrăcat în halne de sărbătoars, și tinerimea școlară cu steagul. Intre aclamări de »Să trăiască« bineventează învățătorul Nic. Iordan pe noul părinte sufletesc, care răspunde în cuvinte alese. Serviciul divin l-au săvârșit asesorul Mateiu Voileanu și noul paroh, iar cântările liturgice le a executat în mod vrednic de laudă corul »Reuniunii sodalilor români« sub conducerea dlui Candid Popa.

După cetirea gramatei arhiericești prin comisar noul paroh rosi o frumoasă cuvântare. Măne-când dela 1 cp. Corinteni 4 vorbește despre chemarea preoțească și spune pe larg programul activității sale. Promite că va înmulți talentul și va închină partea cea mai bună a sufletului său binelui parohiei. Inchee cu cuvintele: Așa să-mi ajute D-zeu!

După sf. liturgie a urmat o convenire veselă la »Hermannsgarten«. Au luat parte circa 150 persoane petrecând în cea mai bună dispoziție. Primul toast l-a ținut dl Voilean într-o sănătate înalt Prea Sf. metropolit Ioan Meșianu. A urmat o serie întregă de vorbiri însuflețite rostite de domnii Nic. Ioan asesor consist. dr. Miron Cristea, parohul nou, profesorul dr. Comșa, Anastasiu Boiu (pentru popor) N. Iordan, Sofroniu Roșca, Toma Joandrea, Poponea și alții.

Să trăiască noul nostru paroh! Alfa.

— Precum e sfântul așa e tămăia! În comuna Tisa, comitatul Arad, cu privilegiul alegerii antistielor a fost ales de jude — spre rușinea neamului — singurul rădăcit (pocălit) din comună. Aceasta comună, dealtcum binesituată materialmente și moralmente se află sub păstoriarea părintelui P. Sirca, care în trecut câștigase simpatia publică, luptând contra pocăiților, dar acum a stat d'o parte la un astfel de caz, care e regretat azi și de poporeni săi, precum mi-a spus unul căindu-se: »Acum d-șorule ne-a bătut Dumnezeu cu totul, că ni-e și rușine să mai ieșim printre oameni«. Iată ce face năimitul, ce-și lasă turma pradă lupilor! Dealtcum bietul sihastru îi condus de fi-birăul Lovich, de la care își ține pendentă con-grua.

— **Mora'ă ungrească.** Kossuthista »Függetlenség« dela 11 l. c. publică în rubrica »anunțuri mărunte« (apré hirdetések) de pe pag. 12 următorul anunț: »O fată sveltă, de 18 ani, doarește să lege pretenie cu un domn tânăr din familie înaltă, care să o ajute imediat cu 100 cor. Epistoalele să se adreseze administrației ziarului sub deviza: »Jertfire imprumutată«.

Asta o publică un ziar kossuthist — serios.

— **La temniță.** Din Ilia-Murășană ni-se scrie: Dl dr. Stefan Rozvan avocat în Ilia-Murășană, fost candidat de depufat cu program național în cercul Dobra, azi în 11 l. c. st. n. a intrat în închisoare, a-și implini pedeapsa de 2 zile închisoare, la care a fost judecat din partea preturei din loc, pentru că la provocarea administrației n'a voit a depărtă după poarta dânsului o cunună din flori roșii, galbene și vânate, implătită și pusă pe poartă din partea bravelor române țărane din Ilia.

— **La temniță!** »Drapelul« scrie: Pleacă cu duimul Coșteenii la temniță. Curia a aprobat sentința tribunalului din Lugoj, modificată dela tabla din Timișoara, prin care se condamnă pentru tulburările din Coșteiu cu ocaziunea primei alegeri din Lugoj, Vasile Paulescu, Toma Crașovan, Petru Șoimu, Cătălina Paulescu și Iuliu Cacioba la câte 6 săptămâni, iar Ioan Marșan și Constantin Stoicănescu la câte 4 săptămâni. Pelerinagiul la temniță s'a început Marți, când a intrat în temniță din Lugoj Ioan Marșan și Vasile Paulescu. Joi a intrat Toma Crașovan. Ceialalți urmează.

— **Logodnă.** Din Făgăraș ni se anunță logodna grațioasei d-soare Elena, fiica d-nului vice-comite Belle, cu dl Nicolae Vlaicu, nou ales preter al Făgărașului. Sincere felicitări.

— **Prelegere publică cu skiopticonul.** Sâmbătă, în 2/15 Febr. la orele 6 seara în sala cea mare a seminarului dl profesor Nicolae Mihulin va ținea o instructivă prelegere cu skiopticonul despre Egipt și alte obiecte. Inteligența este rugată a participa în număr cât de mare.

— **Oameni răătăcți.** Ni-se scrie din Gașa: Iarăși îndrăznesc a vă ruga să-mi ascultați năcazul și durerea ce m'a cuprins văzând, că și după aceea nedreptate ni-se face la tot pașul, unii oameni tot nu se învață. Și e dureros, cu atât mai vartos, că avem conducători harnici cari întotdeauna și la tot pașul sunt cu noi de ne învață și ne arată calea cea bună pe care să mergem.

În urma acestei învățături apoi un țărân din comuna noastră Gașă, s'a gândit că ar fi vremea odată și fiindcă și legea ne dă drept, zic ar fi vremea, ca limba protocolară în comune românești să fie cea românească, pentru că se întâmplă adeseori, că se denumesc doi membri țărani din comitet, ca să autentice protocolul și nepricepând ei limba subscriu fără să știe ce. Și ca aceasta să nu se poată întâmpla econ. Crăciun Diriea a băgat o rugare la comitet prin care cere ca de azi înainte limba protocolară să fie cea românească. — În 7 l. c. s'a și ținut ședință de comitet în această afacere. Și spre cea mai mare durere a noastră și scârba poporului antistia comunală n'a vrut să voteze nici decum, și așa au dat ajutor notarului ca să poată avea motive de apelată. Ba un Mihai Bolboacă jurat, fiind luminat de spiritul jidanului nici n'a știut că despre ce se vorbește. Ceialalți din antistie bagsamă s'au temut să se strice cu domni și ca să nu scape osul de ros asemenea n'au voit să voteze. Rușine să le fie, că prin asta s'au făcut coadă de topor. — Noroc a fost că ceialalți membrii din comitet ascultând de sfaturile conducătorilor au votat toți pe lângă limba protocolară românească. Așa se întâmplă dacă ajung în fruntea satului oameni răătăcți cari nu știu care e chemarea lor ca antistie. Poporul însă îl va însemna și pe viitor va ști cum să se poarte cu așa oameni răătăcți. — I-am pus aici ca să se știe, că încrederea poporului nu e un lucru cu care te poți juca cum vrei. *Un membru din comitet.*

— **Atelierul de țesături și cusături al Reuniunii femeilor române din comitatul**

Hunedoarei, dela Orăștie, face cunoscut că fiind acum iarna și primăvara, mai potrivit timpul în care femeile noastre se ocupă cu lucrarea țesăturilor și cusăturilor, primește comande de covoare, perdele, costume, ștergere decorative și alte obiecte țesute și cusute după modele originale românești.

Directoara roagă onoratul public a face acum comandele, pentru a putea ocupa cât mai multe țărane. *Directoara.*

— **Apariția revistei »Familia Română«** ce am fost anunțat-o pe la începutul lunii Ianuarie a trebuit să se amâne fiindcă s'au ivit unele greutăți din partea tipografiei ce avea să o tipărească.

Acum revista va apare în »Tipografia Nouă«, din Orăștie începând din 1 Februarie st. v.

Pentru întârzierea de până aci li se va da abonaților o despăgubire cuvenită sub forma unui număr special bogat și frumos, care va apare mai târziu.

Toți acei cari au cerut numărul de probă îl vor primi în săptămâna aceasta și sunt rugați să scuze pentru că au trebuit să aștepte atât de mult.

Cereri de numerul de probă se pot adresa și de acum la redacția revistei »Familia Română« în Budapesta, V. Strada Csáky 23. Cu stimă: *Lucian Bolcaș.*

— **Mulțumită publică.** Ni-se scrie și înregistrăm cu osebilită durere următoarele:

Vă mulțumesc din inimă pentru căldura, cu care ați scris despre neuitatul meu soț, totodată vă rog să exprimați prin mult prețuitul D-voastră ziar mulțumirile mele, celor ce au cercat a mă mângâia prin condoleanțele lor. Beiuș 11 Febr., 1908. *Văd. Maria Cigariga n. Cosma.*

— **Nu mai e păr cărunț.** »TINCTOL« (Marca 232) e idealul unui mijloc de a vopsi părul, care dă părului cărunț de pe cap și barbei peste câteva minute luciul părului tinăr și culoarea naturală avută, blondă, blondă închis, brunetă sau neagră.

»TINCTOL« este un preparat absolut nestricăcios, constă dintr'un singur lichid și folosirea e nu se poate mai simplă. Cu un piepten des înmuiat în acest lichid se piaptână părul și culoarea părului e dată, care rămâne permanent în câteva minute uscându-se pe păr.

La comanda se roagă indicarea culorii cerute. Prețul unei sticle cu descrierea folosirei în 4 limbi este 3 coroane. Se capătă la fabricantul Friedrich Radda, farmacist în Pancsova, Ungaria-de-sud.

Magazină permanentă la Jos. von Török, farmacist în Budapesta, König utca.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Mülle Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisalate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Ultime informațiuni.

M. Sa Regele României. București, 12 Februarie. *Sănătatea M. Sale Regelui României s'a îmbunătățit așa de mult, încât incurând M. Sa va face plimbări cu automobilul în jurul orașului.*

— *Vineri se va începe discuția asupra proiectului de lege al Casei Rurale, prin care se va întesni țărănilor cumpărarea de pământ.*

— Prin telefon. —

Budapesta, 13 Februarie. Camera se va redeschide probabil la 20 c.

— **Contele Andrassy va convocă o conferență a partidelor pentru revizuirea regulamentului dietei.**

— **Wekerle a fost primit azi în audiență de M. Sa.**

— **»Pester Lloyd«** publică un articol, în care spune că Aerenthal deja înainte cu săptămâni de zile a trimis marilor puteri o notă în chestia căii ferate la Saloniki.

Viena, 13 Februarie. În delegațiuni șeful de secție colonel Hoffmann s'a exprimat cu pesimism asupra dării armatei insistând pentru a se face reforme mari.

Dela judecătorii.

Ș. Preotul slovac, *Sándorfi Ede* din Verböcz, a fost condamnat de tribunalul din Presburg la 2 luni temniță ordinari pentru că a lădat, într'un articol, publica în ziarul naționalist »Ludove Noviny« p »agitatorul« Juriga.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 13 Febr. 1908

INCHEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 kg.)	24.14—24.17
Secară pe Apr.	21.32—21.34
Ovăș pe Apr.	15.96—15.98
Cucuruz pe Mai 1908	13.70—13.72

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Orâu

pe Tisa — — — —	22 K. 90—24 K. 60
Din comitatul Albei — — — —	23 » 20—23 » —
De Pesta — — — —	22 » 60—24 » 30
Bănățenesc — — — —	23 » 10—24 » —
De Bacica — — — —	23 » 30—24 » 15
Săcară — — — —	20 » 70—20 » 80
Orzul de nutreț, calitatea I. 15 »	20—15 » 40
» de calitatea II — — — —	15 » ——15 » 20
Ovăș » » I — — — —	16 » 30—16 » 50
» » » II — — — —	15 » 90—16 » 20
Cucuruz vechiu — — — —	— » ——— » —
» nou — — — —	13 » 55—13 » 75

Posta Redacției.

G. Tutoveanu, Bârlad. N'avem nici unul! Salve Un alegător, Hârnăgiu. Cum, te mai îndoiști că ungușii și notarii aieși p'acolo o să voteze după porunca fișpanului?!

V. Tâlpariu. Ai dreptate în ce scrii, dar n'ar fi fost oportun să publicăm. Acum se vor porni spre bine lucrurile.

N. Moldovan, West Pittsburg Ți-se va trimite I. Meruța, Seleuș; T. Ardelean, Gașă; Al Banea, Chesler; I. P. abon.; I. Riviș, Pensilvania Elisabeta Laza, Beiuș; N. Popovici, Brad; Trifon Honaie, Brazova; Efrem Ursan; A. Luchin, Lipova; D. Funar, Pecica; Iosif Cioloca, Răcășdia; P. Ferician, F. Vârșand; N. Grecu, Sinteș; Liv. Dublea, inv.; Em. Bugariu, Pecica; P. Purcărel, Bocșa m.; George Pipoș, Pitul Mare; poeziile populare se vor publica îndată ce le vine rândul.

V. P. Este destulă bătaie de Dumnezeu p'acolo, de ce să mai venim acum să-l mai și batjocurim. Acolo dacă nu va ajuta forul cel superior, prin presă puțin e de ajutat. Știm relele, dar noi d' aici nu putem să le îndreptăm. Și de altfel, în cele bisericesti ne impunem cea mai mare rezervă. Respectuoase salutări.

Gh. în Polana Sărată. U-! În al doilea ai ghicit. S'a publicat amăduoă. Simplu: Drezda, Sannatorium Lahmann.

Oprean, Zarand. Instrucția pentru cloșitul ouălor o puteți procura dela Alexandru Chira, Beluș (com. Bihor).

Posta Administrației.

Ioan Paica, Feniș. Am primit 4 cor. ca ab. pe 1907. Rugăm și pe 1908.

Constantin Cherdu, Iam. Am primit 2 cor. pe I sem 1908.

Traian Birău, Bâza. Am primit 4 cor. ca ab. pe 1907. Pe 1908 n'am primit nimic. Nu s'a trimis 8 cor. ci numai 4 cor.

George Bradin lui Vasilie, Cuvin. Am primit 2 cor. ca ab. până la 1 Iulie 1908.

Todor Bradin lui Iosif, Cuvin. Am primit 2 cor. ca ab. până la 1 Iulie 1908.

Tr. V. Matora, Vorța. Am primit 12 cor. în 5 Februarie ca ab. pe II sem. 1907. Rugăm și pe 1908.

Teodor Novac, Izvin. Noi soiurile de struguri ale lui Nagy Gábor nu le cunoaștem, atât știm că firma e de tot mare și n'am putea crede să Te înșele.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

Anunț.

La o distanță de 12 kilometri dela Lugoj se află de vânzare o moșie de 310 jughere catastrale din care jumătate adică 150 jughere sunt acoperite cu pădure, iar ceialaltă jumătate se târsește la primăvară.

Moșia se cuprinde în p. în două parcele, cari sunt încunjurate de 6 comune la distanță de circa 400 metri, deci e situată bine și la drumul de țară care o desparte în două părți.

Condițiunile de cumpărare sunt foarte avantajoase așa că cei cari doresc a avea un bun frumusețel acomodat atât pentru agricultură cât și pentru creșterea vitelor apoi ușor și ieftin, pot deveni proprietarii bunului ba chiar și aceia, cari l'au cumpărat pentru de a specula mai departe cu el încă fac o cumpărare foarte rentabilă, deci reflectanții serioși pot să se adreseze ori la administrațiunea ziarului nostru ori la dl Dr. Constantin Manea, avocat Lugoj, de unde pot primi informațiuni mai detaliate.

Anunț.

O orfană, abia trecută de 16 ani, cu creștere bună, are avere la 16.000 cor. vrea să se căsătorească cu un teolog, cu calificare de parohie cl. I, putând tinărul a ocupa postul acesta în locul ei natal. Epistolele sunt a se scrie la Adm. „Tribuna“.

Cântarea înaltă sufletul!

GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lăscă pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măiestru al muzicii au apărut la

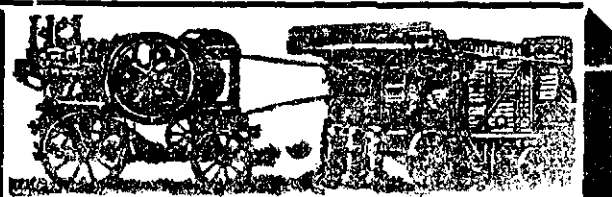
H. ZEIDNER în Brașov. Catalog gratuit! În aceeași librărie este un sortiment bogat în cărți literare românești, de unteșii pentru scris și desen, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

Iun. Hepp Gyula

LIPPA.

Recomandă asortimentul lui de diferite pieluri, anume opinci recunoscute de locuitorii români din ținuturi veche.

FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860.

MISPÁL și WAGNER

Budapesta, VII., str. Kenyérmező nr. 5.

Cea mai de încredere și cea mai bună firmă pentru reprezentanța principală a motoarelor »Victoria«, motoare de benzină și ulei brut, aparate de îmblățit, motoare de benzină, de ulei brut și de gaz.

Montarea morilor ne angajăm s'o facem cu prețuri favorabile. Diferite mașini agricole, fabricația cea mai bună și mai solidă.

CATALOG de prețuri și cheltuieli gratuit și porto franco. Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

Haas Lajos,

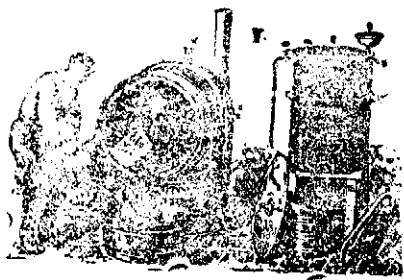
măiestru-lucrător de aramă,

Budapest, VII., Dohány-utca nr. 34.

Intrumente de fabricare de spirt, cognac, liquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

MARE MAGAZINĂ.

Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabricii. — Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi. Vase de fert cafea, vase de spălat curățit. — Prețuri ieftine. —

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină, FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul Radovan Popovits, în Ujvidék,

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

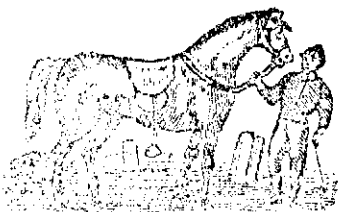
Tot așa vând materialul necesar cu preț cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Merzai Kálmán

curelar și șelar

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Hamuri, șele, instrumente trebuincioase pentru călărit, drum și vânat, frâne și biciuri, procovițe pentru caș

fine și ieftine, giamantane de călătorie, geante de piele, portomonicie, în mare asortiment.

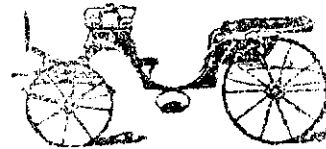
Prețuri ieftine. — Prețuri ieftine.

Dresări se efeptuesc în mod grabnic și prompt.

Szeszák S. és Fia

fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate
Kolozsvar, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndestulește — ori-ce pretenții; atelier de reparare. —

Fabrică de calese asortată cu toate mașinile moderne tehnice.

În Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătește fiecare parte a trăsului: fabricăm roate, facem lucruri de fierar, pielar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. — Ținta noastră principală e: lucrare bună și solidă, dar ieftină. — Serviciu prompt. — Răspundem imediat comandelor din provincie. — Recomandăm diversele părți de trăsuri, cari se vând; așa numitele „mântultoare de noroi“ cu șezutul inebis bine Fondat în 1870. — Prețuri gratis.

Correspondența în limba română.

În lumea întreagă cele mai bune mașini de cusut și biciclete Dürkopp, precum și cele mai bune mașini economice le transportăm cu plăți în rate mici lunare sau treilunare. În care comună vom avea cel puțin 6 cumperători, acolo croitul și cusutul femeesc în cursuri de 30 de zile îi dăm gratuit, cumperătorii vor fi instruiți pe deplin.

Correspondență în limba română.

La dorință trimitem carte de prețuri.

Fischer Gyula és fia,

Maros-Vásárhely.]

Prima fabrică transilvană de aluat de ouă a lui

Jacob Uhl fii

își recomandă articli săi, produși numai din cele mai bune materii originale. Productele se capătă în cele mai multe bătăni.

O singură încercare e suficientă pentru a deveni cumpărător stabil.

::: Mânare electrică. :::

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

DISTINS CU PRIMA DIPLOMĂ.

Szikszy József

fabricant de instrumente muzicale
Nagyvárad, Nagy Sándor u. 1. (Fő-uta sarok.)

Recomandă

VIOLINELE

fabricație proprie, precum și alte instrumente, așa instrumente de suflare din lemn și alamă,

harmonice, flașnetă, fluere, ocarine, citere, cimbale.

Tot așa primește repararea a tot felul de instrumente cu orețari ieftine și lucrare artistică.

Repararea de orgă mare și harmonium.

Anunț.

2 calfe, români, 1 la băcănie și 1 la marfa de cat și un învățacel găsec loc momentan în prăvălia subscriului. Doritorii să se adreseze cel mult până în 15 Februarie.

Virgil Corcheș,
Câmpeni (Topánfalva.)

Anunț.

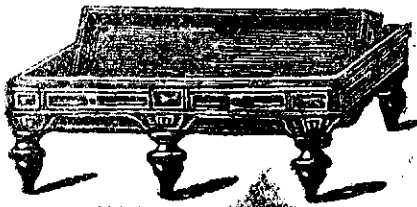
Caut pe 1 Martie un cand. de avocat. Condițiunile după învoire. A se adresa direct subscriului.

Dr. Gavril Suci, adv.
Hațeg (Hátszeg.)

DÓSA FARKAS

fabricant de biliard în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás király-tér nr. 3.

Depozit de biliard gata. Pregătesc mese de biliard și le reparaz atât

în oraș cât și în provincie, imediat. Țin în depozit bastoane de biliard (daco) chiulele de biliard de bansolin și फिल्деș, (os de elefant), apoi: cretă, piele de biliard, lipici și ori-ce alte lucruri trebuincioase.

Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru cafenele, cofetării și locuințe.

Licitațiune minuendă.

În conformitate cu concluzul Ven. Conzistor diecezan din Arad, pe baza planului și proiectelor de spese aprobate cu Nr. 2701 anul 1907, se escrie concursul de licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a sfinței bisericei gr. or. rom. din comuna Apateu [protoprezbiteratul B. Ineu] cu prețul de exclamare peste tot în sumă de **37261 coroane 35 fileri.**

Licitațiunea se va ținea în Apateu în ziua de **17 Februarie (1 Martie) la oarele 11 a. m. în localitatea școlii din loc.**

Licitanții au să depună cu începerea licitațiunii vadiu 10% din prețul de exclamare adevă :

3726 coroane 10 fileri, în numărul său în hârtii de valoare acceptabile.

Planul, proiectul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din Apateu.

Comuna bisericescă își rezervă dreptul de a angaja pe acel întreprinzător dintre reflectanți, în care va avea încredere mai mare.

Licitanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitațiune.

Apateu la 24 Ianuarie [6 februarie] 1908.

Atanasiu Popoviciu,
preș. com. par.

A. BITTERMANN

Hermanstadt Heltauergasse 9 Nagyszeben.

Recomandă celor interesați instrumente pentru prepararea cârjilor și a membrilor artificiale după orice amputare

corsete ortopedice pentru cei cu corpul strîmb tot felul de bandage perfecte și aparate pentru îngrijirea bolnavilor.

Bandage pentru vătămătură, corsete pentru a ținea eszul drept, bandage pentru femei. Pentru potrivirea formei se garantează.

Bandagele de Monopol ale lui Dr. Ostertag.

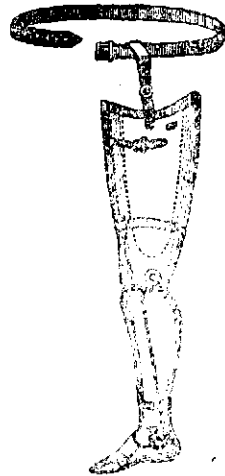
Locul de campărare pentru tot Ardealul.

Cele mai bune bandage. Prospect gratis.

Pentru cumpărătorii de en gros legături de vătămătură ieftine.

Depozit de Articole de igienă americane.

— Trimiterea discretă. —

Reclama e sufletul
comerciuului!

Prăvălie nouă!

Comande după măsură.

Telefon Nr. 429.

Aviz.

Am onoare a aviza pe onorați locuitori din Arad și întreg comitatul că **Sâmbătă în 15 Februarie deschid în Atzél Péterutca No. 1.** (edificiul băncii „Aradi első takarékpénztár“)

prăvălie de ghete

în care să vinde exclusiv marfa fabricii renumite din Vaș KOBRAK.

Cu distincă simă

LÁNYI MARCELL.

Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

PREȚURILE FIXE!

FREȚURILE FIXE!

Prăvălie nouă!